

Rapport fra brukermedvirkning i HUSK-Agder i 2007

Innledning

I denne rapporten ønsker vi å vise de ulike former for brukermedvirkning vi har hatt i HUSK-prosjektet i Agder i løpet av året 2007. Vi ønsker å peke på noe av det vi tror vi har lykkes med og noe av det vi mener vi er blitt utfordret på, samt å trekke opp noen hovedpunkter for videreutvikling av arbeidet i 2008. Rapporten bygger på registrerte opplysninger om deltakelse i prosjektets ulike aktiviteter og på referater fra møter i prosjektets brukerforum. Utgangspunktet for samarbeidet er skissert i SHdirs strategiske mål med HUSK-prosjektet: *”Å fremme strukturer og arenaer for forpliktende og likeverdig samarbeid mellom sosialkontortjeneste, forskning, utdanning og brukere”* Målet med HUSK-prosjektet er og å styrke praksisbasert forskning og å styrke kunnskap som grunnlag for praksisutøvelse. På denne bakgrunn ble det inngått en samarbeidsavtale mellom Høgskolen i Agder (nå UiA) og brukerorganisasjonen ROM, der ROM fikk ansvar for koordinering og rekruttering av personer med brukererfaring til å bidra i prosjektarbeidet. ROM har hatt en person ansatt i 20% stilling for å ta seg av disse arbeidsoppgaver.

Møtedeltakelse og seminarer

Med målsettingen om å fremme strukturer og arenaer for forpliktende og likeverdig samarbeid mellom de fire aktørene nevnt ovenfor, er alle fire aktører invitert inn i samarbeidet i den overordnede styringsgruppen for HUSK-Agder og inn i alle prosjektgrupper i delprosjektene. Brukerrepresentantene har vært og er viktige bidragsytere i det løpende prosjektarbeidet. Som brukerrepresentanter fra ROM er to personer medlemmer av den overordnede styringsgruppen for HUSK-Agder. Videre har det vært en person fra ROM i hvert delprosjekt, noen ganger har det vært med flere. De fleste delprosjektene har hatt ca fire møter i løpet av året der utforming av prosjektet og fremdrift har vært tema. Brukerrepresentantene har bidratt i utforming og fokusering i hvert enkelt delprosjekt, de har bidratt i utviklingen av intervjuguide overfor brukere, de har vært deltakere på interne seminarer og på eksterne seminarer. De har deltatt i planlegging og gjennomføring av seminarer, både fellesseminarer og seminarer i delprosjektene, og de har bidratt på seminarer med innlegg. Eksterne seminarer der det har vært brukerrepresentanter fra HUSK-Agder til stede har vært Forsa/Praxis-Sør seminar på Lesbos, og to seminarer i regi av HUSK-Osloregionen.

Temaer for innleggene som brukerrepresentantene har hatt har vært: Forventinger til HUSK-samarbeidet sett fra brukeres side (7/6), formidling fra egen erfaring (7/6), formidling av arbeidet med undersøkelse gjennomført i ROM; erfaringsbasert kunnskap (Lesbos i september), brukermedvirkning (delprosjekt 3), Flerkulturelt sosialt arbeid (29/11), informasjon om brukerskolen (29/11) og HUSK sett fra ROMs side (29/11).

Datainnsamling

De tre representantene fra ROM som har deltatt i prosjektgruppene til delprosjekt 1, delprosjekt 2 og delprosjekt 3 har hatt et hovedansvar for rekruttering til fokusgruppeintervjuene og for å lede og gjennomføre disse. Fokusgruppeintervjuer er en

metode som har vært mye brukt i denne første fasen av prosjektets arbeid. I delprosjekt 1 og 3 har disse intervjuene dreid seg om en kartlegging i forhold til henholdsvis erfaringer med individuell plan og brukermedvirkning/brukerperspektiv i sosialt arbeid. I fokusgruppen om individuell plan deltok tre personer, mens på delprosjektleders kartleggingsbesøk på ROM om brukerperspektivet deltok to til tre personer. Her var også representanter fra ROM ansvarlig for utarbeidelse av en kartleggingsrapport. I delprosjekt 2 har det vært to fokusgruppeintervjuer hvor tema har vært erfaringer med NAV arbeid/trygd/sosial.

Oversikt over brukerrepresentantenes aktivitet og honorering i 2007

	Overbygging	Delprosjekt 1	Delprosjekt 2	Delprosjekt 3	Delprosjekt 4	honorering	sum
Møte-deltakelse	Styringsgruppa 6/3, 20/4, 7/6, 20/9, 25/10, 29/11 2 deltakere	4 møter i prosjektgr. 1-2 deltakere	Prosjektgr. 6/3, 26/4, 25/9, 14/12 1 deltaker	4 møter i prosjektgr. 1-2 deltakere	Prosjektgr. 20/9, 16/10, 15/11 Møte på ROM 21/9	(styringsgr)2 X 6 X 500,- D1: 5 X 1 X 500 D2: 4X1X500 D3:5 X 1 X 500 D4: 4X1X500	6000,- 2500,- 2000,- 2500,- 2000,-
Interne seminarer	Fellesseminarer 6/3 3 personer 7/6 5 personer 20/9 4 pers. 29/11 5 pers.					17 X 750,-	12.750,-
Eksterne seminarer	Forsa-seminar på Lesbos, september. 2 deltakere. HUSK-Oslo 4-5/12 2 personer		HUSK-Oslo 30/8 1 pers.			Reise og opphold til Lesbos dekket. Ingen honorering 1 X 750,- 2 X 2 X 750	750,- 3000,-
Planlegging av seminarer	Fellesseminar 7/6	Seminar i delprosjektet	Seminar i delprosjektet		Felles- seminar 29/11		
Innlegg på seminarer	2 innlegg på fellesseminar 7/6 Ett innlegg på fellesseminar 29/11 Ett innlegg på Lesbos-seminar			Ett innlegg på seminar	Ett innlegg på felles- seminar 29/11		
Gjennomføring av		Planlagt og ledet en	Planlagt og ledet to			D1: 3 X 500 D2: 5 X 500	1500,- 2500,-

fokus-grupper		fokusgruppe med 3 delt. Bidratt til utvikling av intervju-guide.	fokusgr. Med tils. Fem deltakere				
Kartleggings-besøk /kartleggings-rapport				Ett kartleggings besøk, og en kartleggings rapport.		3 X 500,-	1500,-
Bruker-forum	26/9 3 pers. 27/11 3 pers.					3 X 500,- 3 X 500,-	1500,- 1500,-
SUM							67000,-

Økonomi

Det ble overført kr 190.000,- fra universitetet til ROM i 2007. Av dette ble det budsjettert med at ca 90.000 skulle gå til representasjon mens kr 100.000 skulle gå til koordineringsarbeid. Tabellen over er ikke et regnskap for hvordan disse midlene er brukt. I tillegg til honorering av brukerrepresentanter har det vært utbetalt dekning av reiseutgifter, både lokalt og til reise og opphold på eksterne seminarer.

Brukerkoordinator i ROM

I 2007 har vi hatt en 20% stilling i ROM som koordinator. Brukerkoordinatorens arbeidsoppgaver har vært å ha oversikt over alle brukerrepresentanter som er med i prosjektet. Hun har også hatt ansvar for å rekruttere nye brukerrepresentanter, ivareta dem og trygge dem på rollen som brukerrepresentant. Hun har hatt ansvar for å forberede og være ansvarlig for gjennomføring av møter i brukerforumet. Videre å delta i delprosjekt 3 og å delta i møter, på seminarer og i utvikling av brukermedvirkningsarbeidet i HUSK-prosjektet.

Brukerforum

Brukerforumet ble etablert høsten 2007. Formålet med brukerforumet er at det skal være en møteplass for brukerrepresentanter for å snakke om prosjektarbeidet. Det skal være et sted å drøfte erfaringer, få inspirasjon og ta opp problemer og utfordringer som dukker opp underveis. HUSK-bruikerforum skal ha møter hver 6-8 uke. Målgruppen for brukerforumet er representanter fra ROM (eller andre organisasjoner) med brukererfaringer fra velferdstjenestene som deltar i HUSK-Agder; delprosjekter, styringsgruppe oa, koordinator fra ROM og prosjektledelsen i HUSK-Agder. Andre personer kan inviteres inn ved behov.

Oppsummering

De som har deltatt i prosjektet så langt har uttrykt at samarbeidet mellom ROM og UiA fungerer godt. Brukerrepresentantene har med deltakelse opplevd respekt og vekst. De uttrykker at de har blitt tatt på alvor, opplever likeverd, og at de får tilbakemelding på at de har noe å bidra med. Det er spennende å være med i prosjektarbeidet. Av utfordringer peker ROM særlig på rolleavklaringer i forhold til deltakelse og ansvar i prosjektet og å rekruttere nok brukerrepresentanter.

Vi oppfatter at sentrale problemstillinger vi har jobbet med i 2007 og som det vil bli nødvendig å jobbe med videre utover i prosjektperioden kan oppsummeres som følger:

- Hva er brukermedvirkning egentlig?
 - Hvor går veien videre?
 - Viktig for HUSK å få tak i bidrag der erfaringer kan belyse HUSKS målsetting
- Representasjon
 - I hvor stor grad representerer man seg selv, og i hvor stor grad representerer man andre?
 - Det er utfordrende å stå som enkeltperson. Hvem snakker man på vegne av? Hvor mye skal en utfordre(s) på det genuint individuelle?
 - Hvordan kan mine livserfaringer hjelpe andre brukere?
 - Talsperson for de som sitter rundt kjøkkenpraten på ROM.
- Sårbarhet
 - Når vi stiller med egne vonde erfaringer blir vi veldig blottlagte.
 - Å møte praksisfeltet på likeverdige premisser når en samtidig har ”en sak”.
- Rekruttering
 - Det er et ønske om å ha to brukerrepresentanter i hvert av delprosjektene.
 - Det er vanskelig å få tak i personer som er brukere av sosialtjenesten.
- Kompetanseheving
 - Hvordan kan prosjektdeltakelse bidra til enkeltpersoners kompetanseheving?
- Veiledning og ivaretagelse av brukerrepresentanter
 - Erfaringen viser at personer som deltar i prosjektet kan komme i situasjoner der de føler seg presset, det er viktig at ROM har et klart ansvar for ivaretagelse av de representantene som deltar i HUSK-prosjektet.
- Honorering
 - Det er behov for en gjennomgang av satser for honorering.

- Innlegg på seminarer må honoreres på lik linje som med andre innledere.

Oppgaver framover for brukerkoordinator

- Avholde møter i brukerforumet: 15/1, 3/3, 22/4, 9/6. Høstsemesteret er ikke planlagt enda.
- Få bedre kommunikasjonsflyt via koordinator angående deltakelse, oppmøte og lønn/honorering.
- Informasjon og veiledning til brukerrepresentantene.
- Rekruttere flere brukerrepresentanter (helst med erfaring fra sosialtjeneste).

Videreutvikling av prosjekter

- Søknad til SHdir om utvikling av eget prosjekt; spørreundersøkelse i forhold til ettervern etter rusbehandling.
- Videreutvikling av brukerforumet med fokus på de temaer som brukerrepresentantene ser behov for å ta opp, og på disse problemstillingene: Hva er brukermedvirkning egentlig? Hvor lenge er en en bruker (er vi ikke alle brukere egentlig)? Kan man være profesjonell brukerrepresentant? Kvalitet på brukermedvirkningen? Krav til brukerrepresentanter? Omdanning av egne erfaringer til noe som er nyttig for andre uten å bli privat, holdninger til hverandre.

2008 vil bli et aktivt år i HUSK-Agder. Flere av delprosjektene planlegger å utføre forskning som forutsetter at brukerrepresentanter deltar i gjennomføringen. Vi vil anta at aktiviteten i prosjektet som helhet blir større i 2008 enn den var i 2007. Vi håper også at vi kan få inn flere samarbeidspartnere med brukererfaring. Som vist ovenfor stilles det store krav til både brukerrepresentanter og brukerkoordinator, og det vil derfor være nødvendig å øke bevilgningen til honorering og til stillingen som brukerkoordinator. Brukerforumet som et nytt og viktig satsningsområde vil også kreve flere ressurser i 2008 enn i 2007 da det opprinnelig ikke var budsjettert inn.

Kristiansand, 31. januar 2008
Inger Lise Solberg og Kristin Hognestad